

Motion till riksdagen

1985/86: A805

Elisabeth Fleetwood (m)

Medaljen För nit och redlighet i rikets tjänst

Efter riksdagens framställan i ärendet fastställde Kungl. Maj:t (civildepartementet) genom beslut den 19 april 1968 nya regler för tilldelning av medaljen med inskrift För nit och redlighet i rikets tjänst eller däremot svarande värdeföremål (armbandsur i guld). Ytterligare anhöll 1970 års riksdag (ABU 1970: 6, rskr. 136), efter en motion i andra kammaren (nr 1142) hos Kungl. Maj:t om åtgärder för vidgande av den krets, som skulle ifrågakommas för denna utmärkelse. Därjämte hade vissa överväganden rörande statens befattning med ordensväsendet i anslutning till beslut av 1969 års riksdag (ABU 1969: 14, rskr. 118) gjorts.

I förordning (1974: 225) föreskrevs, att tidigare system med tjänsteordnar till högre statstjänstemän, differentierat efter tjänsteställning, och utmärkelsen För nit och redlighet i rikets tjänst till lägre tjänstemän och arbetare ersattes med ett enhetligt system av tjänsteutmärkelse (För nit och redlighet i rikets tjänst) efter samma regler för alla statsanställda, oberoende av anställningsform och tjänsteställning.

Enligt nu gällande regler i ändrad lydelse av nämnda förordning (1979: 829) om utmärkelsen För nit och redlighet i rikets tjänst utdelas denna numerä i form av fyra alternativ; förutom den ursprungliga medaljen med anor från 1805 och guldarmbandsuret tillkom då två kristallskålar, den ena av Orrefors tillverkning och den andra av Kostas. Genom ändring av 2 § förordning (1981: 733) har skogsvårdsstyrelsernas personalutgått bland dem till utmärkelsen berättigade. Enligt de 1968–1974 gällande reglerna kunde den som redan tilldelats medalj (guldarmbandsur) För nit och redlighet i vissa fall därjämte förlänas tjänsteorden, varvid dock framhölls, att någon ökad kostnad för statsverket därvid ej uppkomme, eftersom den anställde själv fick betala vederbörlig ordensavgift.

Statsrådsberedningen upprättade den 23 april 1968 en promemoria om medaljen För nit och redlighet, varur må citeras:

Enligt 1953 års regler tilldelades tjänsteman i dåvarande lönegraderna 17 – högre, ordensmeriterande lönegrad, medaljen i guld av åttonde storleken. Sedan bl. a. denna storlek fr. o. m. 1 juni 1947 avskaffats och prägling av medaljen begränsats till en valör, nämligen i guld av sjätte storleken, synes tvekan ha uppkommit i vad mån tjänsteman i ordensmeriterande lönegrad vidare borde tilldelats medalj eller inte. I vissa departement har härvid medalj alljämt tilldelats sådan tjänsteman i vissa fall. I andra departement däremot synes sådan tjänsteman konsekvent inte ha tilldelats medalj. Då han inte heller haft tillräcklig kvalifikationstid för att kunna få orden har han således inte fått någon form av hedersbevisning.

En tjänsteman, som varken fått medalj eller orden, har väl i de flesta fall inte funnit detta särskilt stötande. Det har emellertid förekommit och förekommer alltjämt fall då en tjänsteman i ordensmeriterande lönegrad velat få medalj men på grund av ovan redovisade praxis inte tilldelats sådan. Från verkshåll har också påtalats, att denna praxis leder till att en viss grupp tjänstemän blir uteslutna från att få något slag av hedersbevisning.

Mot. 1985/86
A805

Varken de 1968 eller senare utfärdade reglerna förutsatte någon retroaktivitet. Således föreligger här otvivelaktigt gentemot ett antal åren 1947–1968 pensionerade statstjänstemän med väl vitsordad tjänst en orättvisa, som får anses särskilt stötande och föga förenlig med statens ansvar såsom föredömlig arbetsgivare. Detta missförhållande bör därför i efterhand justeras, lämpligen genom att regeringen i ovannämnd förordning i form av övergångsbestämmelser inför en föreskrift om att jämväl viss före den 1 maj 1968 pensionsavgången personal må kunna tilldelas utmärkelsen För nit och redlighet i rikets tjänst enligt nu gällande regler.

Hemställan

Med hänvisning till vad ovan framförts hemställs

att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla om vidtagande av sådan åtgärd, att bl. a. vissa pensionsavgångna statstjänstemän i efterhand kan tilldelas medaljen För nit och redlighet i rikets tjänst, därest de enligt tidigare praxis varit uteslutna från att få något slag av statlig hedersbevisning.

Stockholm den 27 januari 1986

Elisabeth Fleetwood (m)